

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XVI. Vtrum & quo sensu Jesum induisse Filium Dei pronuntiaverit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

ta illa criminatio est, qua asserunt cum duos Christos predicare. Fuit ea vox improbi primum Marcionis, alterum Christum Tiberianis ortum temporibus agnoscentis; futurum alterum, in Iudaici status restitutionem destinatum censentis, uti commemorat Tertullianus lib. 4. contr. Marcion. cap. 6. Nihil autem huic consentaneum vel simile fuisse Origeni obiectum liquet ex Pamphili responsione. At deinde Nestorius cum duplici Christum persona constare profiteretur, duos Christos induxisse, ipso licet reclamante, dictus à Patribus & creditus est. Nec fatis extat parne aliquid vel diversum Adamantio affidum sit. Hanc certe qualemcumque criminationem, cum superioribus pugnantem, tribus Origenis ipsius testimonii infrangit Pamphilus. In congerendis ex magna copia pluribus, quæ unicuique obvia sunt, frustra labor impenderetur à nobis; cum præsertim in Origenianis quæ supersunt lucubrationibus, ne vel minimum quidem erroris hujus vestigium reperisse meminim.

XVI. Carena in Psalmos à Balthafare Corderio edita, ad versum 3. Psalmi 42. exhibet verba hæc ex Origene: ἵσθησὶν αἰχμητὰ μέγαν ἰσχυρὸν ἔχον τὸ θῆν ἐν δεξιῶν. Habemus Pontificem magnam Iesum, qui indutus est Filio Dei. Quæ locutio sane male sonat, & eam hæresim sapit, quam deinde propugnauit Nestorius. Nam si Verbi diuinitas humanitati Christi circumposita, & humanitas diuinitate induta intelligitur, ut ex voce ἐκ δεξιῶν intelligi debeat: impellitur utique ex eo animus ad fingendam sibi ἕξιν duntaxat quamdam, & ἕξιν utriusque naturæ convenientiam; qui fuit Nestorij error. At si Verbi diuinitatem dicas assumpsisse & induisse humanitatem Christi, significabitur hypostatica ἕξιν. Quæ ergo hic ad defensionem Origenis præscriptione utemur? communi illa scilicet, & quæ hoc opere sæpe nobis usurpanda est; cum res hæc ætate nondum fuissent dissertationibus illustratæ & excussæ, in lubrico versatam Origenem lapsus veniam mereri. Ac de Catenam unde fragmentum hoc petatum est, aliisque generis ejus collectiones pene omnes leuis admodum esse fidei, ut alio loco demonstramus.

XVII. Progrediamur ad aliud Origenis pensitandum dogma, quod Tract. 27. in Matth. continetur: Ὁριστὸν αὐτὸν ἐκ τῶν δημοσίων ἔστιν ὁ θεὸς ὁ πατὴρ ὁ ἰσχυρὸς ὁ ἀθάνατος ὁ ἀεικαίον. Quisdam autem de publicis quidem & manifestis capitalis non dissentient; ut puta de uno Deo, qui Legem & Euangelium dedit; aut de Christo Iesu primogenito uniuersæ creaturæ, qui in fine sæculi secundum prædicationes Prophetarum uenit in mundum, & suscepit in se ueram humanam carnem naturam, ut etiam natiuitatem subiret ex Virgine, & mortem crucis suscepit, & surrexit à mortuis, & deificauit quam suscepit humanam naturam. Quo sensu deificatam à Christo naturam humanam dixerit, dubitari potest: nam si uocem illam, deificare, ita accipiamus quasi Verbum in naturam humanam conuersum, & naturam proinde corpoream in Deum esse mutatam, ejusdemque esse ac Verbum substantiæ uoluerit Origenes, manifestus erit utique capitalis illius erroris, quem Apollinaris in Ecclesiam inuexit; vel hujus erit potius flagitij reus, quod in se Eutychanorum secta quædam concepit, dum humanam Christi naturam in diuinam post mortem ejus & resurrectionem transisse decerneret. At si humanam Christi naturam exuta post mortem infirmitate diuinam quamdam suscepisse qualitatem modo significauit, equid inuidiam illi vel movebimus, vel moveri hoc nomine patiemur? Atque eo propius spectant uerba Origenis. Verisimile sane est ueterem Origeniani in Matthæi Commentarij Interpretem uocem hanc, deificauit, qua utitur, ἐ θεοωσεν, vel, ἰθεοποίησεν, reddidisse. Atqui humanam naturam in Christo statim post conceptum θεοποίησεν, & ἰθεοποίησεν complures Ecclesiæ Patres pronuntiarunt. Gregorius Nyssenus in Iambicis:

ἕξιν τὸ θεοωσεν, ἔ θεοποίησεν, εἰς θεός
 Na quod deificauit, & quod deificatum est, unus est Deus.

Chrysostronus Homilia 2. de Ascensione, in qua Christum dicit θεός ἡμεῖς ἰδόντες, καὶ ἡμεῖς εὐσυν ἀναλαβόντες. ἔ θεοποίησεν. Venisse ad nos, & nostram naturam assumpsisse ac deificasse. Iohannes quoque Damascenus libr. 3. De fid. orthod. cap. 12. σεβόμενος τὸν λόγον θεοποίησεν αἰσθητὸν in Christo, & Christi jam resurgentis θεοποίησεν carnem dixit. Atque illud est quod sibi uult Augustinus libr. contra Sermon. Arianorum cap. 8. cum ait: Ergo & ista humanitas illius diuinitatis nomen accepit. Huic ipsi igitur naturæ, quæ θεοωσεν, & ἰθεοποίησεν, simul ut eam assumpsit, & in terris uersatus est Christus, dicta est, aptius etiam uoces ista conueniunt, postquam mortem crucis suscepit, & surrexit à mortuis. Nam per mortem mortalium corporum imbecillitatem deposuit ipsius corpus, & uirtutem quamdam diuinam suscepit. Hanc Origeniani loci, quam damus, expositionem confirmat ipsius Origenis ad Celsi cauillationes responsio: ἡ ἕξιν, inquit, ἀνὴρ σῶμα, καὶ πῶς αἰθερῶν ἐν αὐτῷ ἔχον, τῆς αἰθερῶν ἐπέκεινται ἢ μόνον κενώσιν, ἀλλὰ ἔ ἰσχυρὸς, ἔ ἀνακατάσσει, τῆς μαζίας φανερῶς σεσεκλιπέναι, καὶ ἔ ἐκείνην θεοποίησεν καὶ ἰθεοποίησεν εἰς θεόν μεταβεβηκέναι. Tum Christi corpus cum materia confert, omnium per se qualitatum experte, eas uero recipiente, quascumque ei Opifex rerum indere uoluerit:

Orig. libr. 3. contra Cels.